

KLIPPANS
KOMMUN

Plan för ökad tillgänglighet och delaktighet

Ersätter tidigare handikapplan

förslag
november 2010

Innehåll

Inledning, syfte, uppdrag	2
Plan för ökad tillgänglighet och delaktighet	3
Policy för ökad tillgänglighet och delaktighet	4-5
FN:s standardregler	6
FN:s konvention om rättigheter för personer med funktionsnedsättning . . .	6
Nationell plan för handikappolitiken	6
Region Skåne	7
Lagar och regler som berör tillgänglighet.	7

Åtgärdsplan 2011

Kommunstyrelsen/Övrigt	8
Kommunstyrelsen/Teknisk förvaltning	9
Plan- och byggnämnden/Plan- och byggkontoret	10
Kultur- och fritidsnämnden/Kultur- och fritidsförvaltningen	11-12
Barn- och utbildningsnämnden/Barn- och utbildningsförvaltningen	13
Socialnämnden/Socialförvaltningen	14
Räddningsnämnden/Räddningstjänsten	15

Bilagor

Bilaga 1: FN:s standardregler	16-17
Bilaga 2: Lagar och regler som berör kommunens verksamhet	18-19

Inledning

År 2005 antog kommunfullmäktige en handikapplan för åren 2006-2010, vilken nu har reviderats.

Utifrån de internationella och nationella målen i handikappolitiken ska Klippans kommuns policy för ökad tillgänglighet och delaktighet ligga till grund för konkreta åtgärdsplaner och integreras i kommunens ansvars- och finansieringsområde för plan 2011.

Genom att brister i miljön undanröjs skapas ett mer tillgängligt samhälle för personer med funktionsnedsättning. Det medför att kommunen vid planering och utformning av byggnader och tjänster tar hänsyn till tillgänglighet och användbarhet för alla människor.

Genom att anpassa miljön med målet att alla ska kunna ta till sig information, använda en tjänst och ta sig fram i olika miljöer, uppnås ett samhälle som är anpassat för alla oavsett funktionsnedsättning.

God tillgänglighet är en viktig demokratifråga och främjar hälsa.

Syfte

Plan för ökad tillgänglighet och delaktighet 2011 syftar till att öka tillgängligheten och konkretisera tillgänglighetsarbetet i åtgärder genom

- att öka medvetandet om funktionsnedsättning och funktionshinder bland förtroendevalda och anställda.
- att funktionshinderperspektivet integreras från början vid all kommunal planering.
- att undanröja hinder för personer med funktionsnedsättning att bli delaktiga i samhällslivet.

Uppdraget

Kommunstyrelsen har gett chefsgruppen i uppdrag att revidera handikapplan 2006-2010 i projektform med samordnare från varje nämnd, kommunstyrelse samt en referensgrupp från kommunala handikapprådet och pensionärsrådet.

Den reviderade planen har arbetats fram av en arbetsgrupp med en samordnare från kommunstyrelsens och respektive nämnds verksamhetsområden. Värdefulla synpunkter har lämnats av referensgruppen med representanter från kommunala handikapprådet och kommunala pensionärsrådet.

Arbetsgruppen har övervägt och har föreslagit att skifta benämning från handikapplan till Plan för ökad tillgänglighet och delaktighet.

Plan för ökad tillgänglighet och delaktighet 2011

I den reviderade planen har en policy för ökad tillgänglighet och delaktighet utarbetats som ersatt inriktningens målen. Policyen har tagits fram utifrån intentionerna i den internationella och nationella handikappolitiken.

Klippans kommuns policy för tillgänglighet och delaktighet och kommunens och nämndernas visioner ligger till grund för konkreta åtgärdsplaner för 2011 och har utifrån lokala förutsättningar som tidigare en koppling till FN:s standardregler.

Hänsyn har tagits till de åtgärder som tidigare fanns i handikappplan för 2006-2010 och som fortfarande kvarstår som aktuella samt nya åtgärder för tillgänglighetsförbättringar som prioriterats.

Särskilt fokus har varit FN:s standardregler 1 och 5.

Regel 1 – Ökad medvetenhet

Kommuner skall aktivt verka för att öka medvetenheten i samhället om människor med funktionsnedsättning, om deras rättigheter, behov och möjligheter och om vad de kan bidra med.

Regel 5 – Tillgänglighet

Kommuner skall göra den fysiska miljön tillgänglig oavsett vilka och hur stora funktionsnedsättningar människor har.

Kommuner skall också se till att personer med funktionsnedsättning får tillgång till information och möjligheter till kommunikation.

Åtgärdsplaner

Åtgärdsplanerna är uppdelad för respektive ansvarsområden; Kommunstyrelse/övrigt/-fastighetsförvaltning och övriga nämnder/förvaltningar.

Uppföljning av åtgärdsplanen sker årligen i samband med verksamhetsberättelse för respektive nämnds-/förvaltningsområde och sammanställs och redovisas i bokslut.

Som stöd i arbetet med tillgänglighetsfrågor föreslår arbetsgruppen att kommunen ansluter sig under 2011 till Handisam, myndigheten för handikappolitisk samordning, och myndighetens e-verktyg i arbetet inför 2012. E-verktyget är en webbaserad tjänst som kan ge stöd och systematik i arbetet med att förbättra tillgängligheten. Medborgarna kan följa kommunens tillgänglighetsarbete och verktyget ger också möjlighet till jämförelser och ta del av vad andra kommuner har gjort.

Handisam har också fått i uppdrag att sammanställa ett underlag för hur för hur en kommande strategi för genomförandet av den nationella handikappolitiken 2011-2016 ska kunna följas upp.

I kommunens plan för tillgänglighet och delaktighet 2011 används begreppet tillgänglighet som det samlande begreppet för tillgänglig och användbar enligt Handisams riktlinjer.

Policy för ökad tillgänglighet och delaktighet

Kommunövergripande vision: ”Ett snäpp bättre”

Klippans kommun har en ambition att skapa en samhällsgemenskap med mångfald som grund. I detta ingår bl.a. att människor med funktionsnedsättning i alla åldrar ges ökade möjligheter till att bli mer delaktiga i samhället.

Klippans kommun:

- skall kontinuerligt öka medvetenheten och kunskapen hos förtroendevalda och anställda om funktionsnedsättning och funktionshinder.
- skall verka för en utveckling av stöd och service som leder till största möjliga oberoende i det dagliga livet för personer med funktionsnedsättning.
- skall inom alla förvaltningar verka för att verksamheterna utformas och blir tillgängliga för alla. Det innebär att identifiera hinder som finns och åtgärda dessa och/eller erbjuda det som kan behövas utifrån ett funktionshinderperspektiv, det vill säga att utgå från alla människors olika förutsättningar.
- skall verka för att bemötandet mellan personer med funktionsnedsättning och anställda skall präglas av lyhördhet och respekt för individens situation.

Funktionshinderperspektiv

Funktionshinder beskriver den begränsning som funktionsnedsättning innebär för en person i relation till omgivningen. En funktionsnedsättning är därmed kopplad till en person och behöver därmed inte innebära ett hinder för delaktighet. Det är först om miljö och omgivning är otillgänglig för personer med funktionsnedsättning som ett funktionshinder uppstår.

Tillgänglighetsarbetet

Tillgänglighet handlar om att kunna röra sig fritt, att kunna komma in i byggnader och anläggningar, att kunna orientera sig och ta del av det som händer. Det handlar om att kunna vistas i alla miljöer utan att ta skada. Tillgänglighet är även fråga om att få del av utbildning, information, att ha tillgång till massmedia och litteratur, att kunna besöka teater, butiker, restauranger, fritidslokaler samt att kunna ha smidig kontakt med olika former av samhällsservice.

Utgångspunkten för tillgänglighetsarbetet är FN:s standardregler, och Nationell handlingsplan för handikappolitiken utöver de lagar och regler som berör tillgänglighet och arbetet att skapa ett samhälle där alla kan vara delaktiga och jämlika som rör kommuner.

Tillgänglighetsarbetet är tvärsektorielt och berör alla verksamheter i kommunen

Förtroendevalda och alla anställda skall vara förtrogna med funktionshinderperspektivet och medvetna om tillgänglighetsarbetet, kraven som ställs och det egna ansvaret.

Kommunala handikapprådet (KHR)

Kommunala handikapprådet (KHR) är ett organ för samråd och ömsesidig information mellan handikapporganisationerna och kommunens nämnder och styrelser. I kommunens arbete med frågor kring tillgänglighet och delaktighet ska kommunala handikapprådet användas som en kontinuerlig samverkanspart av alla nämnder.

Ansvars- och finansiering

Hinder för tillgänglighet och delaktighet ska identifieras och undanröjas.

Undanröjandet av enkelt avhjälpta hinder ingår i ordinarie verksamhet. Kostnaderna för att undanröja hinder och skapa tillgänglighet ska därmed ingå i budgetarbetet och finansieras inom ramen för den ordinarie verksamheten. Undantag vad gäller finansieringen kan ske när kostnaderna anses vara stora i förhållande till respektive nämnds / förvaltnings ansvarsområde och ekonomiska möjligheter.

Årlig åtgärdsplan

En plan för att åtgärda identifierade hinder ska upprättas årligen som en del av budgetprocessen med koppling till FN:s standardregler och den nationella planen för handikappolitiken. Åtgärderna arbetas fram av utsedd samordnare inom respektive förvaltning med stöd av representation från handikapporganisationerna. Resultatet arbetas in i budgeten. Kommunövergripande samordnare utses.

Uppföljning av tillgänglighetsarbetet

Uppföljning av åtgärdsplanerna sker i samband med verksamhetsberättelse för respektive nämnds-/ förvaltningsområde och sammanställs och redovisas i bokslut.

Policyn gäller för alla verksamheter i kommunens regi och kommunägda bolag.

FN:s standardregler

FN:s standardregler omfattar 22 olika regler. Dessa ställer både politiska och moraliska krav på alla i samhället: regeringen, myndigheter, kommuner, företag, organisationer med flera. Alla har ett ansvar för att FN:s standardregler blir verklighet.

Utgångspunkten i FN:s standardregler, som antogs 1993, är att alla medborgare är lika värda och därför ska ha samma rättigheter. Vårt samhälle ska planeras så att alla medborgare kan vara delaktiga. Sverige, likväl som flertalet av världens länder, har förbundit sig att förverkliga reglernas intentioner på såväl central som lokal nivå.

De 22 reglerna är uppdelade i tre grupper: förutsättningar, huvudområden och genomförande. Reglerna återfinns i **bilaga 1**.

FN:s Konvention om mänskliga rättigheter för människor med funktionsnedsättning

Konventionen antogs av Sveriges riksdag 13 november 2008. En stat som antagit konventionen ansvarar för att rättigheter förverkligas på alla samhällsnivåer, nationellt, i regioner och landsting och i landets alla kommuner.

FN-konventionen som började gälla i Sverige 14 januari 2009 säger att personer med funktionsnedsättning ska ha samma mänskliga rättigheter som andra. Konventionen består av 50 olika artiklar. Artiklarna är regler och varje artikel handlar om de rättigheter personer med funktionsnedsättning har exempelvis arbete, bostad, hälsa, utbildning, fritid/kultur.

FN-konventionen talar om tillgänglighet till hela samhället och alla samhällsfunktioner. Regeringen har konstaterat att svensk lagstiftning ger tillräckligt skydd i enlighet med konventionens artiklar.

Nationellt

Utgångspunkten i den nationella handikappolitiken är att samhället ska utformas så att alla medborgare har samma möjligheter och att alla kan vara med i samhällsutvecklingen.

De nationella handikappolitiska målen utgår från FN:s standardregler.

Regeringen arbetar utifrån tre övergripande mål för den nationella handikappolitiken:

- En samhällsgemenskap med mångfald som grund.
- Att samhället utformas så att människor med funktionshinder i alla åldrar blir fullt delaktiga i samhällslivet.
- Jämlikhet i levnadsvillkor för flickor och pojkar, kvinnor och män med funktionshinder.

Funktionsnedsättning

Funktionsnedsättning är enligt socialstyrelsen en nedsättning av fysisk, psykisk eller intellektuell funktionsförmåga. Funktionsnedsättning brukar indelas i fem områden; svårt att se, svårt att höra, svårt att tolka och bearbeta information, svårt att tåla vissa ämnen.

Handisam, myndigheten för handikappolitisk samordning, är en statlig myndighet som har regeringens uppdrag att samordna och driva på svensk handikappolitik.

Region Skåne

Region Skåne ska arbeta med tillgänglighetsförbättringar på lag-, rättighets-, organisations- och individnivå och ska se alla förbättringsarbeten som investeringar.

Region Skåne ser funktionsnedsättning som en av flera naturliga variationer bland personer och den får inte bli ett hinder för att delta i samhällslivet.

Det övergripande syftet med regionens handikappolitiska program är att öka tillgängligheten så att alla kan ta del av Region Skånes samtliga verksamheter.

Lagar och regler som berör tillgänglighet

Det finns lagar och regler som berör tillgänglighet och arbetet att skapa ett samhälle där alla kan vara delaktiga och jämlika.

De viktigaste lagarna som rör kommuner återfinns i **bilaga 2**.

Kommunstyrelsens vision: *En kommun att växa i*

Regel 1 Ökad medvetenhet

Åtgärd 1A.

Utbildning och information om funktionsnedsättning och funktionshinder ges till politiker och anställda. En kommungemensam fortbildning om bemötande, attityder och tillgänglighetsfrågor ska tas fram i samarbete med handikapporganisationerna.

Uppföljning:

Regel 5 Tillgänglighet

Åtgärd 5 A.

Information utformas efter målgruppers olika behov. Vid informationsinsatser ska analys göras för att den ska bli användbar för mottagaren. Tillgänglighetsguide publiceras på www.klippan.se

Uppföljning:

Åtgärd 5 B.

Kommunens hemsida skall utformas och anpassas i möjligaste mån efter WAI:s (Web Accessibility Initiative) riktlinjer och Statskontorets vägledning på sådant sätt att personer med funktionsnedsättning kan ta del av den. Generell validering görs av informationsmaterial. Informationsmaterial, som publiceras på www.klippan.se testas innan publicering.

Uppföljning:

Åtgärd 5 C.

Med tillämpning av miljöbalken, livsmedelslagen och andra bestämmelser, samt tillsyn och rådgivning ska Klippans kommun minimera miljörelaterade olägenheter och därmed öka tillgängligheten till allmänna lokaler och den yttre miljön. Rådgivning och vid klagomål tillsyn enligt den lagstiftning förbundet ansvarar för. Fortlöpande inspektioner av undervisningslokaler och då kommer inomhusmiljön i fokus.

Söderåsens miljöförbund

Uppföljning:

Regel 20 Granskning och utvärdering

Åtgärd 20A.

I samband med verksamhetsberättelse och bokslut ska kommunstyrelsen redovisa åtgärder enligt Plan för ökad tillgänglighet och delaktighet.

Uppföljning:

Kommunstyrelsens vision: *En kommun att växa i*

Regel 1 Ökad medvetenhet

Åtgärd 1A.

Utbildning och information om funktionsnedsättning och funktionshinder ges till politiker och anställda. Samma utbildning/information ges därefter till nyvalda politiker och nyanställd personal. Utbildningen/informationen utformas för personalens del efter verksamhetens behov. Det innebär att vissa grupper, som kommer mer i kontakt med personer med funktionsnedsättning, får en djupare kunskap än andra

Uppföljning:

Regel 5 Tillgänglighet

Åtgärd 5 A.

Vid ny- och ombyggnad av gator och parkmiljö strävas efter miljöer som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättningar och åtgärdas fortlöpande vid behov.

En tillgänglig lekplats skall skapas i stadsparken.

Uppföljning:

Åtgärd 5 B.

I kommunägda och inhyrda lokaler ska allergiaspekter tas med när man utformar skötselinstruktioner.

Uppföljning:

Åtgärd 5 C.

Kostenheten skall leverera måltider efter individuella behov och ordination.

Uppföljning:

Åtgärd 5D.

Underlag vid inventering och framtagning av åtgärdsplan har genomförts enligt Handisams riktlinjer för tillgänglighet.

Vid underhålls- och reparationsarbete i kommunägda eller inhyrda fastigheter ska enkelt avhjälpta hinder åtgärdas löpande.

Fastighetsavdelningen har påbörjat med att åtgärda ”enkelt avhjälpta hinder” enligt framtagen handlings-/åtgärdsplan. Resterande åtgärder kommer att budgeteras i underhållsplan som löper över 3 år.

Uppföljning:

Regel 20 Granskning och utvärdering

Åtgärd 20A.

I samband med verksamhetsberättelse och bokslut ska kommunstyrelsen redovisa åtgärder enligt Plan för ökad tillgänglighet och delaktighet.

Uppföljning:

Plan- och byggnämndens vision: *Vi bygger hållbar miljö*

Regel 1 Ökad medvetenhet

Åtgärd 1A.

Utbildning och information om funktionsnedsättning och funktionshinder ges till politiker och anställda. Samma utbildning/information ges därefter till nyvalda politiker och nyanställd personal. Utbildningen/informationen utformas för personalens del efter verksamhetens behov. Det innebär att vissa grupper, som kommer mer i kontakt med personer med funktionsnedsättning, får en djupare kunskap än andra

Uppföljning:

Åtgärd 1B

Kommunen ska medverka till kunskap om både ansvar och praktiskt utförande om fysisk tillgänglighet i byggnader genom främst granskning och rådgivning, men även genom att sprida och ställa ut informationsmaterial samt låna ut litteratur till kommunens invånare.

Information via www.klippan.se

Uppföljning:

Regel 5 Tillgänglighet

Åtgärd 5A.

Med tillämpning av plan- och bygglagen och tidigt engagemang av handikapporganisationer, ska Klippans kommun bevaka tillgänglighetskraven genom att vid granskning av ansökningshandlingar, samråd och rådgivning kontrollera och informera i syfte att säkerställa tillgängligheten. Bygglövsärenden gällande publika lokaler remitteras till Kommunala handikapprådet.

Uppföljning:

Regel 13 Kunskap och forskning

Åtgärd 13A.

Klippans kommun ska ur handikapperspektiv ha god kompetens om nya rön inom bygg- och miljöområdet. Fortlöpande kompetensutveckling ska ske för att upprätthålla nivån.

Uppföljning:

Regel 20 Granskning och utvärdering

Åtgärd 20A.

I samband med verksamhetsberättelse och bokslut ska plan- och byggnämnden redovisa åtgärder enligt Plan för ökad tillgänglighet och delaktighet.

Uppföljning:

Kultur och Fritidsnämndens vision: *Kultur och fritid för alla*

Regel 1 Ökad medvetenhet

Åtgärd 1A.

Utbildning och information om funktionsnedsättning och funktionshinder ges till politiker och anställda. Samma utbildning/information ges därefter till nyvalda politiker och nyanställd personal. Utbildningen/informationen utformas för personalens del efter verksamhetens behov. Det innebär att vissa grupper, som kommer mer i kontakt med personer med funktionsnedsättning, får en djupare kunskap än andra

Uppföljning:

Regel 5 Tillgänglighet

Åtgärd 5A.

Inventering av den fysiska tillgängligheten, utöver enkelt avhjälpta hinder, på Musikskolan, Sågen, Åbyvallen samt biblioteksfilialerna.

Uppföljning:

Regel 10 Kultur

Åtgärd 10A

Inköp av rollator till huvudbiblioteket

Uppföljning:

Regel 11 Rekreation och idrott

Åtgärd 11A.

Fortsatt planering för ombyggnad av Badhuset i syfte att iordningsställa ett omklädningsrum för personer med funktionsnedsättning.

Uppföljning:

Åtgärd 11B.

För att öka tillgängligheten vid kommunens tempererade friluftsbad ska de utrustas med nya trappor och ledstänger på lämpliga ställen samt bättre kontrast/färgmarkering av baden. Vidare påbörjas arbetet med att ta fram en plan för anpassning av omklädningsrummen.

Uppföljning:

Åtgärd 11C.

En plan tas fram för att Bandsjöns badplats ska bli mer tillgänglig genom t.ex. upprustning av toalett, väg från parkering till brygga och träbrygga.

Uppföljning:

Åtgärd 11D.

Förslag på riktlinjer för aktivitetsstöd till föreningar som är tillgängliga för personer med funktionsnedsättning utarbetas i samarbete med Skåneidrotten under 2011 inför verksamhetsåret 2012.

Uppföljning:

Regel 20 Granskning och utvärdering

Åtgärd 20A.

I samband med verksamhetsberättelse och bokslut ska kultur- och fritidsnämnden redovisa åtgärder enligt Plan för ökad tillgänglighet och delaktighet.

Uppföljning:

Barn- och utbildningsnämndens vision: *En förskola och skola man längtar till*

Regel 1 Ökad medvetenhet

Åtgärd 1A.

Utbildning och information om funktionsnedsättning och funktionshinder ges till politiker och anställda. Samma utbildning/information ges därefter till nyvalda politiker och nyanställd personal. Utbildningen/informationen utformas för personalens del efter verksamhetens behov. Det innebär att vissa grupper, som kommer mer i kontakt med personer med funktionsnedsättning, får en djupare kunskap än andra

Uppföljning:

Åtgärd 1B.

Barn- och utbildningsförvaltningen ska ordna temadagar för barn och elever med syfte att öka medvetenheten i samhället om personer med funktionsnedsättning, om deras rättigheter, behov och möjligheter.

Uppföljning:

Regel 2 Medicinsk vård och behandling

Åtgärd 2A.

Inom BUN:s verksamhetsområde ska barn/elever med funktionsnedsättning, ges möjlighet till tidiga åtgärder genom elevhälsan.

Uppföljning:

Regel 4 Stöd och service

Åtgärd 4A.

Personal som arbetar direkt med barn och elever med funktionsnedsättning ska få utbildning och information om de särskilda behov funktionsnedsättningen medför.

Uppföljning:

Regel 5 Tillgänglighet

Åtgärd 5A.

Information utformas efter målgruppers olika behov. Vid informationsinsatser ska analys göras för att den ska bli användbar för mottagaren.

Uppföljning:

Regel 20 Granskning och utvärdering

Åtgärd 20B.

I samband med verksamhetsberättelse och bokslut ska barn- och utbildningsnämnden redovisa åtgärder enligt Plan för ökad tillgänglighet och delaktighet.

Uppföljning:

Socialnämndens vision: *Kvalitet i varje möte*

Regel 1 Ökad medvetenhet

Åtgärd 1A.

Utbildning och information om funktionsnedsättning och funktionshinder ges till politiker och anställda. Samma utbildning/information ges därefter till nyvalda politiker och nyanställd personal. Utbildningen/informationen utformas för personalens del efter verksamhetens behov. Det innebär att vissa grupper, som kommer mer i kontakt med personer med funktionsnedsättning, får en djupare kunskap än andra.

Uppföljning:

Åtgärd 1B.

Socialnämnden ska aktivt verka för att öka medvetenheten i samhället om personer med funktionsnedsättning, om deras behov, möjligheter och rättigheter.

Uppföljning:

Regel 3 Habilitering och rehabilitering

Åtgärd 3A.

Ett habiliterande och rehabiliterande förhållningssätt ska följa samtliga insatser som görs för personer med funktionsnedsättning.

Uppföljning:

Åtgärd 3B.

Socialnämndens verksamheter ska skapa förutsättningar för samordning av insatser och bistånd samt information/dialog i vårdkedja och handläggargrupp/utförarorganisation, för att tillgodose den enskildes behov.

Uppföljning:

Regel 4 Stöd och service

Åtgärd 4A.

Socialnämnden ska utveckla verksamheterna inom sitt ansvarsområde utifrån olika funktionsnedsättningar.

Uppföljning:

Regel 5 Tillgänglighet

Åtgärd 5A.

Information utformas efter målgruppers olika behov. Vid informationsinsatser ska analys göras för att den ska bli användbar för mottagaren.

Uppföljning:

Regel 20 Granskning och utvärdering

Åtgärd 20A.

I samband med verksamhetsberättelse och bokslut ska socialnämnden redovisa åtgärder enligt Plan för ökad tillgänglighet och delaktighet.

Uppföljning:

Räddningsnämndens vision: *Hög trygghetskänsla i kommunen*

Regel 1 Ökad medvetenhet

Åtgärd 1A.

Utbildning och information om funktionsnedsättning och funktionshinder ges till politiker och anställda. Samma utbildning/information ges därefter till nyvalda politiker och nyanställd personal. Utbildningen/informationen utformas för personalens del efter verksamhetens behov. Det innebär att vissa grupper, som kommer mer i kontakt med personer med funktionsnedsättning, får en djupare kunskap än andra

Uppföljning:

Regel 20 Granskning och utvärdering

Åtgärd 20A.

I samband med verksamhetsberättelse och bokslut ska räddningsnämnden redovisa åtgärder enligt Plan för ökad tillgänglighet och delaktighet.

Uppföljning:

Bilaga 1: FN:s standardregler

Förutsättningar

Regel 1 Ökad medvetenhet

Kommuner skall aktivt verka för att öka medvetenheten i samhället om människor med funktionsnedsättning, om deras rättigheter, behov och möjligheter och om vad de kan bidra med.

Regel 2 Medicinsk vård och behandling

Kommuner ska, inom sitt ansvarsområde, svara för att effektiv medicinsk vård och behandling finns tillgänglig för människor med funktionsnedsättning.

Regel 3 Habilitering och rehabilitering

Kommuner ska, inom sitt ansvarsområde, erbjuda personer med funktionsnedsättning habilitering och rehabilitering så att de kan uppnå och behålla största möjliga självständighet och funktionsförmåga.

Regel 4 Stöd och service

Kommuner ska garantera utvecklingen av och tillgången till stöd och service, inbegripet hjälpmedel som bidrar till oberoende i det dagliga livet och utövande av sina rättigheter.

Huvudområden

Regel 5 Tillgänglighet

Kommuner skall göra den fysiska miljön tillgänglig oavsett vilka och hur stora funktionsnedsättningar människor har.

Kommuner skall också se till att personer med funktionsnedsättning får tillgång till information och möjligheter till kommunikation.

Regel 6 Utbildning

Barn, ungdomar och vuxna med funktionsnedsättning ska ha samma möjligheter som andra till utbildning inom förskoleverksamhet, skolbarnomsorg, offentligt skolväsen för barn och ungdom och offentligt skolväsen för vuxna. Utbildningen ska så långt det är möjligt tillhöra och samverka med den ordinarie utbildningen.

Regel 7 Arbete

Kommuner skall verka för att förutsättningar skapas för personer med funktionsnedsättning, så att de får samma möjligheter som andra till produktivt och inkomstbringande arbete.

Regel 8 Ekonomisk och social trygghet

Kommuner skall bidra till att människor med funktionsnedsättning har social trygghet och tillräckliga inkomster.

Regel 9 Familjeliv och personlig integritet

Kommuner skall främja möjligheten för människor med funktionsnedsättning att leva familjeliv och rätt till personlig integritet.

Regel 10 Kultur

Kommuner skall se till att människor med funktionsnedsättning kan delta i kulturlivet på lika villkor som andra.

Regel 11 Rekreation och idrott

Kommuner skall vidta åtgärder för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning samma möjligheter till rekreation och idrott som andra.

Regel 12 Religion

Kommuner skall uppmuntra åtgärder som syftar till att skapa jämlika möjligheter för människor med funktionsnedsättning att utöva sin religion.

Genomförande

Regel 13 Kunskap och forskning

Kommuner skall ansvara för att kunskapen om levnadsvillkor för människor med funktionsnedsättning ökar och att kunskaperna sprids.

Regel 14 Policy och planering

Kommuner skall se till att handikappaspekter beaktas i alla policy- och planeringssammanhang.

14:2 ”Handikapporganisationer ska engageras i beslutsprocesser som berör planer och program, eller som påverkar den ekonomiska och sociala situationen för personer med funktionsnedsättning.”

Regel 15 Lagstiftning

Staten har ansvaret för att det skapas en rättslig grund för åtgärder som leder till delaktighet och jämlikhet för personer med funktionsnedsättning.

Regel 16 Ekonomisk politik

Staten har det ekonomiska ansvaret för det nationella handlingsprogrammet och åtgärder som skall tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet.

Regel 17 Samordning

Kommuner är ansvariga för att handikappfrågor samordnas lokalt.

Regel 18 Handikapporganisationer

Kommuner anser att handikapporganisationerna har rätt att representera kommunmedborgare med funktionsnedsättning och att organisationerna har en rådgivande roll när det gäller beslut i handikappfrågor.

18:2 ”Hur samarbetar kommunen med handikapporganisationerna idag?”

Regel 19 Personalutbildning

Kommuner ansvarar för att personal som arbetar med handikappfrågor har adekvat utbildning för uppgiften.

Regel 20 Granskning och utvärdering

Kommuner är ansvariga för fortlöpande granskning och utvärdering av kommunala tjänster inom handikappområdet.

Regel 21 Tekniskt och ekonomiskt samarbete

Staten har ett ansvar för att förbättra levnadsförhållandena för personer med funktionsnedsättning i utvecklingsländerna.

21:6 ”När kommunen har samarbete eller annat utbyte med utvecklingsländer, får då personalen utbildning i handikappkunskap?”

Regel 22 Internationellt samarbete

Kommuner skall delta aktivt i internationellt samarbete om åtgärder för att tillförsäkra människor med funktionsnedsättning delaktighet och jämlikhet.

Bilaga 2: Lagar och regler som berör tillgänglighet

Regeringsformen

I regeringsformen, som är en av de fyra grundlagarna, står att det allmänna ska verka för att demokratins idéer blir vägledande inom samhällets alla områden samt värna den enskildes privatliv och familjeliv. Det allmänna ska också verka för att alla människor ska kunna uppnå delaktighet och jämlikhet samt motverka diskriminering.

[Regeringsformen – Länk till riksdagens webbplats](#)

Kommunallagen

Kommunallagen slår fast att kommuner och landsting ska behandla sina medlemmar lika, om det inte finns sakliga skäl för något annat. Lagen ställer även krav på att förtroendevalda med funktionsnedsättning ska kunna delta i handläggningen av ärenden på samma villkor som i plan- och bygglagen ställs övergripande krav på bebyggelsemiljön. Lagen säger att inom områden med sammanhållen bebyggelse ska miljön utformas så att personer med nedsatt rörelse- eller orienteringsförmåga kan använda området. andra förtroendevalda.

[Kommunallagen – Länk till riksdagens webbplats](#)

Plan- och bygglagen, PBL

[Plan- och bygglagen – Länk till Boverkets webbplats](#)

Enkelt avhjälpna hinder

Plan- och bygglagen ställer krav på att enkelt avhjälpna hinder mot tillgänglighet ska undanröjas. Det gäller i byggnader som har allmänna lokaler och på allmänna platser. Kraven gäller såväl statliga myndigheter som kommuner, landsting och privata mark- och lokalägare. Boverket har tagit fram föreskrifter om vad det innebär.

[Föreskrifter om enkelt avhjälpna hinder - Länk till Boverkets webbplats](#)

Arbetsmiljölagen

Lagen betonar bland annat att arbetsförhållandena ska anpassas till människors olika fysiska och psykiska förutsättningar. Lagen betonar bland annat att arbetsgivaren måste anpassa arbetsförhållandena till människors olika fysiska och psykiska förutsättningar.

[Arbetsmiljölagen – Länk till riksdagens webbplats](#)

Lagen om offentlig upphandling

Lagen gäller vid offentlig upphandling av byggtjänster, varor och tjänster samt av byggkoncessioner. I lagen står att tekniska specifikationer bör göras med hänsyn till kriterier avseende tillgänglighet för personer med funktionshinder eller utformning med tanke på samtliga användares behov.

[Lagen om offentlig upphandling - Länk till riksdagens webbplats](#)

Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (LSS)

LSS är en rättighetslag som ska garantera personer med omfattande och varaktiga funktionshinder goda levnadsvillkor, att de får den hjälp de behöver i det dagliga livet och att de kan påverka vilket stöd och vilken service de får. Målet är att den enskilde får möjlighet att leva som andra.

[LSS – Länk till riksdagens webbplats](#)

Vallagen

En kommun måste använda en vallokal som är tillgänglig för väljare med fysiskt funktionsnedsättning. Undantag får bara ske om kommunen inte kan använda en lokal som är tillgänglig. Om kommunen planerar att använda en otillgänglig lokal måste det ske i samråd med länsstyrelsen innan beslut tas.

[Vallagen – Länk till riksdagens webbplats](#)

Skollagen

Skollagen säger att utbildningen ska ta hänsyn till elever med behov av särskilt stöd.

[Skollagen – Länk till riksdagens webbplats](#)

Socialtjänstlagen

Socialtjänstlagen säger bland annat att socialnämnden ska arbeta för att människor som av fysiska, psykiska eller andra skäl möter betydande svårigheter i sina liv får möjlighet att delta i samhällets gemenskap och leva som andra.

[Socialtjänstlagen – länk till riksdagens webbplats](#)

Språklagen

Språklagen stärker den språkliga mångfalden; de fem nationella minoritetsspråken liksom teckenspråket får en starkare ställning. Även rätten att utveckla och använda det egna modersmålet får stöd i lagen.

[Språklagen – länk till riksdagens webbplats](#)